

Metoderapport: Lillebyparken – Drømmen som slukte skogen

Metoderapport til SKUP 2026

Innsendere:

Steinar Ulrichsen og Asle Rowe

Redaksjon: Sandefjords Blad

Publisert: 6. desember 2025 – januar 2026

Metoderapport: Lillebyparken – Drømmen som slukte skogen	1
1. Intro og oppsummering: Milliarddrømmen vs. virkeligheten	3
2. Slik startet det: Fra PR-bilder til gransking	4
3. Metode: Systematisk feltobservasjon som verifiseringsverktøy	5
3.1. 19 måneder i felten: Dokumentasjon av det umælende	5
3.2. Fra kartdata til «skupfrysninger»	5
3.2.1. Luftbåren etterretning: Dronen som journalistisk vitne og brobygger	6
3.3. Profesjonalitet og flysikkerhet i et krevende luftrom	6
3.4. Metode: Fagekspertene som vitenskapelig korrektiv	7
3.4.1. Strategisk kildesøk og vitenskapelig punktering av maktens narrativ	7
3.4.3. Profesjonell kildebehandling og rettferdighet	8
3.5. Beregningsgrunnlag og metodisk presisjon	9
3.5.1. Bruk av NIBIO og autoritative kartdata	9
3.5.2. Metodisk bistand og profesjonell etterprøving	9
3.5.3. Fra konseptkart til faktiske tall	9
3.6. Metode: Dokumentinnsyn og avsløringen av brutte løfter	11
3.6.1. Systematisk overvåking av postlister	11
3.6.2. Tidslinjen som pedagogisk og redaksjonelt grep	11
3.6.3. Dokumentasjon av uinnfridde løfter	11
3.7. Organisering av arbeidet: Systematikk som ryggrad	12
3.7.1. Ressurser og finansiering	12
3.7.2. Metodikk: SUJO-modellen	12
3.7.3. Digital kontroll: Mapestrukturen	13
4. Motstand: Juridiske antydninger og «planprosess»-skjoldet	14
4.1. Forsøket på visuell kontroll	14
4.2. «Planprosess» som skjold mot ansvar	14
4.3. Den tomme stolen	15
5. Vesentlighet og samfunnsrolle	15
5.1. Lokalavisas vaktbikkjerolle - og stemmen til de umælende	15
5.3. Klimamål og nasjonale interesser	15
6. Ethiske avveininger	17
6.1. Kildehåndtering og anonymitet (VVP 3.1, 3.2)	17
6.2.1. Funksjonelle fordeler: Den kunstige innsjøen	17
6.3.2. Samfunnsøkonomisk betydning og arbeidsplasser	17
7. Konsekvenser: Fra luftslott til kommunalt ultimatum	18
7.1. Kommunalt ultimatum: «Nok er nok»	18
7.2. Miljøfaglig mobilisering og verifisering	18
7.3. Stort folkelig engasjement	18
Vedlegg 1 Oversikt over publiserte saker	20

1. Intro og oppsummering: Milliarddrømmen vs. virkeligheten

Sandefjord er en kommune med betydelige utfordringer knyttet til ungdomskriminalitet, en høy andel sosialhjelpsmottakere og et skrikende behov for private initiativ. Det var derfor mange som tok bølgen da illustratøren Kurt Allan Sand formaliserte sin visjon med støtte fra Innovasjon Norge: Sandefjord skulle bli Norges svar på Disneyland.

Prosjektet ble solgt inn som en nasjonal turistattraksjon med 1,3 millioner årlige besøkende og planlagte investeringer på 3,2 milliarder kroner. For lokale politikere fremstod prosjektet som en «vinneroppskrift»: Utbygger lovet 150 faste arbeidsplasser, 1.000 sesongarbeidsplasser og ringvirkninger på hele to milliarder kroner. I en tid der kommunen har behov for å styrke skatteinngangen og skape lavterskel arbeidsplasser til unge uten utdanning, var disse argumentene nesten umulige å stå imot.

Visjonen ble presentert som en fastslått realitet gjennom offensive presentasjoner for investorer og politikere på Gründeriet i Sandefjord. Selskapet vant Idéprisen under Gründeruka i Vestfold og Telemark i 2021, noe som ytterligere legitimerte prosjektet.

Fremtredende forretningsfolk i Sandefjord tok plass i styret.

Etter hvert som det ble klart at parken ville kreve omregulering av 570 dekar verneverdig LNF-område og matjord, ble utfordringene feid bort med påstander om at de skulle «få opp en sunn skog og forbedre dyremangfoldet». Bak de glansede, KI-genererte presentasjonene avdekket Sandefjords Blad en helt annen virkelighet - ved hjelp av en ny metode: **Kreativ og nøyaktig bruk av kartdata:**

- **Massiv nedbygging:** Granskingen vår dokumenterte at prosjektet i realiteten krever fjerning av minst 80 prosent av skogen og matjorda i planområdet.
- **Økonomisk usikkerhet:** Vi avslørte at selskapet bak manglet tilfredsstillende finansiering, hadde en likviditet og soliditet beskrevet som «ikke tilfredsstillende» og opererte med millionunderskudd.
- **Miljømessig kostnad:** Vi dokumenterte at inngrepet truet strengt beskyttede rødlistede arter og ville utløse klimagassutslipp tilsvarende inntil 20.000 bensinbiler årlig.

Hovedresultat: Etter vår gransking og det påfølgende engasjementet, endret den politiske dynamikken seg. Sandefjord kommune har nå satt ned foten med et ultimatum: Lillebyparken AS har frist til 31. mars 2026 til å varsle formell oppstart av planarbeidet, ellers avsluttes saken permanent.

2. Slik startet det: Fra PR-bilder til gransking

Prosjektet startet med en undring i redaksjonen etter et møte med initiativtakerne i februar 2024. Dekningen av den kommunale saksgangen hadde skapt debatt og en bølge av leserinnlegg i Sandefjords Blad. Utbygger reagerte sterkt på at vi brukte deres egne illustrasjoner i disse kritiske innleggene, og antydte rettslige skritt dersom vi ikke sluttet.

Denne «milde trusselen» – et varsel om at vi ville bli fakturert for bruk av bilder hentet fra offentlige saksdokumenter – ble et vendepunkt for redaksjonen. Selv om vi vurderte bruken som juridisk holdbar, valgte vi å fjerne bildene fra leserbrev der de ikke var direkte relevante. Vi ville frigjøre oss fra en situasjon der utbygger kunne føle at de satt med et pressmiddel overfor oss.

Hele situasjonen pekte på en erkjennelse: Redaksjonen hadde til en viss grad forsømt seg. Vi stilte oss de ubehagelige spørsmålene:

- Hvorfor har vi ikke egne bilder av planområdet?
- Hvorfor har vi ikke gjort flere selvstendige undersøkelser om hva slags naturverdier dette faktisk dreier seg om?

Etter vårt syn har lokalavisa en avgjørende vaktbikkjerolle i det som blir et stadig viktigere tema for undersøkende journalistikk: **Arealforvaltning**. Det handler om hvem som får definere hva våre felles naturressurser skal brukes til.

Trusselen fra utbygger reiste dessuten et fundamentalt journalistisk spørsmål: Hvorfor var det så maktpåliggende for dem å kontrollere det visuelle bildet av prosjektet? Vi bestemte oss for at tiden som passiv formidler av utbyggers visjon var over. Vi sluttet å bruke deres KI-genererte «glansbilder» og dro i stedet ut i skogen for å dokumentere realitetene med egne øyne.

Hva fantes egentlig der ute i underskogen? Hvilke verdier stod på spill bak de digitale illustrasjonene? Det ble starten på 19 måneder med systematisk dokumentasjon. Vi form

3. Metode: Systematisk feltobservasjon som verifiseringsverktøy

Det er blitt hevdet at det å ikke sende inn metoderapporter til SKUP er ensbetydende med mikrofonstativ-journalistikk. Dette prosjektet motbeviser slike antagelser. Saken viser at der nasjonale redaksjoner leier inn store ressurser for å grave frem fakta, må vi i lokalavisene bruke metoder som krever tid, lokalkunnskap og en utrettelig fysisk tilstedeværelse.

For er egentlig rusling langs en skogssti en journalistisk metode? Vi mener bestemt ja. I denne saken har «ruslingen» vært en systematisk og langvarig feltobservasjon brukt til å punktere utbyggers glansede narrativ.

3.1. 19 måneder i felten: Dokumentasjon av det umælende

Vi har besøkt det aktuelle planområdet med kamera i en periode på over 19 måneder. Vi har snakket med folk vi treffer på stier og ligget på stand med telelinse for å fange det utbyggerne forsøker å snakke bort. Denne langvarige tilstedeværelsen gjennom alle sesonger var avgjørende for å dokumentere hva som faktisk står på spill:

- **Rødlistede bevis:** Vi har fotografert den sky **gulspurven** og dokumentert leveområder for **stor- og småsalamander**. Dette er arter som utbygger hevder skal få det «bedre», men som forskere fra NINA bekrefter er ekstremt sårbare for den planlagte isolasjonen.
- **Økosystemets sammenheng:** Vi fanget **tårnseilere** på bildebrikken – fugler som lever godt på insektene fra det fuktige skogsområdet utbygger vil drenere og asfaltere.
- **Artsmangfold vs. Asfalt:** Gjennom makrofoto av **rødvannymfe** og bilder av sommerfugler som **keiserkåpe** og **rapssommerfugl**, har vi vist leserne en natur som utbygger hevder skal «forbedres» ved å legges under asfalt.

3.2. Fra kartdata til «skupfrysninger»

I arbeidet med å korrigere utbyggers narrativ, fikk vi det vi kaller «skupfrysninger» og en ekte seiersfølelse da vi en dag kom over tresking på en åker inne i planområdet. For en ting er at det står «dyrket mark» i et av kommunens mange kart. Noe helt annet er å vise leserne hva dette faktisk betyr: **Matproduksjon som erstattes av parkeringsplasser.**

Vi har derfor ment at det er maktpåliggende å dokumentere alt fra nyplukkede markjordbær og sjeldne sommerfugler til grevlingunger og fuglearter. Det er en skog handler om – ikke grårosa-skraverte felt i et plandokument.

Ved å bruke 19 måneder på bakken har vi produsert den eneste kilden til visuell dokumentasjon som virkelig utfordrer utbyggers KI-genererte visjoner. Denne metoden har tvunget maktutøverne til å forholde seg til den fysiske virkeligheten, ikke bare de glansede prospektene.

3.2.1. Luftbåren etterretning: Dronen som journalistisk vitne og brobygger

For å utfordre utbyggers KI-genererte «glansbilder», innså vi at vi måtte opp i lufta. Dronen ble vårt viktigste verktøy for å dokumentere gapet mellom PR-visjoner og den fysiske virkeligheten.

- **Matjord-beviset som faktasjekk:** Mens utbygger snakket diffust om skog som skulle «foredles», fungerte dronebildene som en direkte faktasjekk. Vi kunne dokumentere at store deler av planområdet i realiteten er produktiv matjord.
- **Visuell uavhengighet og opphavsrett:** Ved å produsere våre egne områdefoto og videoer, sikret vi oss full redaksjonell kontroll og opphavsrett. Vi stod dermed på trygg journalistisk grunn og var ikke lenger prisgitt utbyggers manipulerte illustrasjoner for å vise offentligheten hvilke naturverdier som faktisk stod på spill.
- **Strategisk formidling til nye målgrupper:** For å møte yngre leseres forventninger til visuell historiefortelling, valgte vi en **DJI Mini 4 Pro** som kan filme i ekte høydeformat. Dette var et bevisst grep for å nå målgrupper som sjelden leser tunge reguleringsplaner. Strategien fungerte: Videoene våre på TikTok og Instagram er ikke perfekte, men de nådde over 20.000 visninger og skapte et engasjement i en velgergruppe som ofte faller utenfor den lokalpolitiske debatten. Vi har skapt debatt på Tiktok om kommunens arealforvaltning.

3.3. Profesjonalitet og flysikkerhet i et krevende luftrom

Undersøkende journalistikk i lufta utfordrer mer enn bare håndteringen av en fjernkontroll; det krever en viss orden i sysakene. Siden Sandefjord kommune huser Sandefjord lufthavn Torp, var det viktig å operere strengt innenfor lovverket for å bevare avisens troverdighet.

Selv om planområdet ligger utenfor den umiddelbare 5-kilometerssonen til lufthavnen, prioriterte vi sikkerhet gjennom hele prosjektet:

- **Formell kompetanse:** Den ene journalisten i teamet gjennomførte og besto dronesertifisering for å sikre at all flyging ble utført av godkjent personell.
- **Operatøransvar:** Sandefjords Blad ble registrert som operatør hos Luftfartstilsynet, og vi tegnet nødvendige ansvarsforsikringer. Vi opererte med full oversikt over gjeldende EASA-retningslinjer for ubemannede fartøy, noe som sikret at ingen kunne diskreditere dokumentasjonen vår på formelt grunnlag.

3.4. Metode: Fagekspertene som vitenskapelig korrektiv

Selv om hovedtyngden av researchen og de konkrete arealberegningene – som dokumenterte at minst 80 prosent av skogen ville forsvinne – var et selvstendig journalistisk prosjekt, innså vi at de abstrakte tallene trengte en vitenskapelig kontekst for å bli ubestridelige.

3.4.1. Strategisk kildesøk og vitenskapelig punktering av maktens narrativ

Vi brukte betydelige ressurser på å identifisere de fremste fagmiljøene for de spesifikke utfordringene i Stangeskogen. Valget falt på to eksperter fra **Norsk institutt for naturforskning (NINA)**:

- **Skogøkologi:** Forsker Ulrika Jansson Asplund, ekspert på naturrestaurering.
- **Amfibier:** Forsker Børre Dervo, ekspert på salamanderens levevilkår.

For å sikre en presis dialog med fagfolk som ofte er skeptiske til medias forenklinger, valgte vi en strukturert og nyskapende tilnærming:

- **Kvalitetssikring med KI:** Vi integrerte kunstig intelligens (KI) som et verktøy for å finpusse prosjektbeskrivelsene vi sendte til forskerne, i tillegg til at vi gikk gjennom beskrivelsen linje for linje. Dette sikret at vi kommuniserte våre hypoteser på et språk som var faglig presist, noe som legitimerte oss som seriøse aktører og senket terskelen for samarbeid.
- **Radikal åpenhet som døråpner:** Vi praktiserte full transparens ved å oversende alle relevante dokumenter hentet fra kommunens åpne postlister i forkant. Dette sikret at forskerne uttalte seg på nøyaktig samme faktagrunnlag som vi baserte vår journalistikk på. Vi er også svært takknemlige for at begge forskerne la ned betydelig tid på å sette seg grundig inn i planene.

Ekspertene fungerte som et avgjørende korrektiv til utbyggers PR-strategi. Der Lillebyparken lovet at naturen skulle bli «sunnere», leverte vi en vitenskapelig punktering av dette løftet :

- **Fysisk raserte verdier:** Forsker Ulrika Jansson Asplund (NINA) slo fast at «naturen blir ikke bedre av å bygges ned, den blir borte av det». Hun dokumenterte at tapet av karbonlager, habitater og jordstruktur skjer umiddelbart når massene flyttes og asfalt legges, uavhengig av fremtidige og ofte utilstrekkelige restaureringstiltak.
- **Isolasjon og utarming:** Forsker Børre Dervo (NINA) bidro med kritisk dokumentasjon på at salamandere er avhengige av sammenhengende leveområder. Han forklarte hvorfor vandlingskorridorer er viktige, og at isolasjon av bestander fører til genetisk utarming og bestandsnedgang allerede etter 40–50 år.

Verifisering av juridisk presedens: Begge forskerne viste til en prinsipiell sak fra **Dyster-Eldor i Ås kommune** som et eksempel på risikoen ved mangelfulle utredninger. For å styrke den journalistiske tyngden i saken, valgte vi å ikke bare bruke dette som et sitat, men vi hentet selv inn dokumentasjon som underbygget eksempelet.

Gjennom egne undersøkelser kunne vi dokumentere at **Oslo tingrett i juli 2012** faktisk opphevet en vedtatt reguleringsplan fordi konsekvensene for salamandere ikke var tilstrekkelig utredet. Ved å koble dette juridiske faktumet direkte til planene for Lillebyparken, ga vi saken en alvorlighetsgrad den ellers ikke ville ha hatt.

3.4.3. Profesjonell kildebehandling og rettferdighet

For å sikre etterrettelighet og unngå anklager om skjev fremstilling, praktiserte vi en konsekvent linje for sitatsjekk og påsyn:

- **Presisjon:** Forskerne fikk gå grundig igjennom sine uttalelser for å sikre at den faglige nyansen ble bevart.
- **Likebehandling (samt ivaretagelse av VVP 4.14):** For å unngå forskjellsbehandling av kilder, fikk planmakerne bak Lillebyparken AS tilbud om gjennomsyn av hovedsaken - med sine sitater - samtidig med forskerne. Dette metodiske grepet styrket saken mot eventuelle forsøk på diskreditering i etterkant og sikret at alle parter hadde mulighet til å imøtegå faktiske opplysninger på en ryddig måte. Vi opplevde ikke forsøk på redaksjonell styring fra kildene i denne prosessen.

3.5. Beregningsgrunnlag og metodisk presisjon

For å sikre at våre påstander om naturtap og arealbruk var ubestridelige, valgte vi å utvikle en egen metodikk for måling og analyse av planområdet. Dette arbeidet var avgjørende for å kunne dokumentere det faktiske omfanget av inngrepet: At så mye som 80 prosent av skogen og matjorda i realiteten ville forsvinne.

3.5.1. Bruk av NIBIO og autoritative kartdata

Grunnlaget for våre geografiske analyser ble hentet fra **NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi)** og portalen Kilden.

- **Tillatelse og etterrettelighet:** Vi innhentet tillatelse til vår bruk av NIBIOs datasett i forkant for å sikre at vi opererte innenfor rammene for profesjonell databruk.
- **Faktisk arealbruk:** Ved å bruke NIBIOs kartlag kunne vi nøyaktig identifisere hva som var produktiv matjord, dyrkbar mark og ulike typer skog før inngrepet. Dette ga oss et nøytralt nullpunkt å måle utbyggers planer mot.

3.5.2. Metodisk bistand og profesjonell etterprøving

For å transformere utbyggers konseptskisser til målbare data, fikk vi teknisk bistand fra en arkitekt til å utvikle en holdbar beregningsmetode.

- **Kildevern og uavhengighet:** Vedkommende ønsket å være anonym, noe vi vurderte som uproblematisk da arkitektens bidrag var begrenset til selve den tekniske metoden: Å skalere de to kartområdene til samme størrelsesforhold for nøyaktig arealberegning.
- **Redaksjonelt ansvar:** Selve utregningene og de endelige tallene er utført og kontrollert av redaksjonen. Beregningene står dermed på egne ben, og Sandefjords Blad står fullt og helt inne for nøyaktigheten i de publiserte funnene.

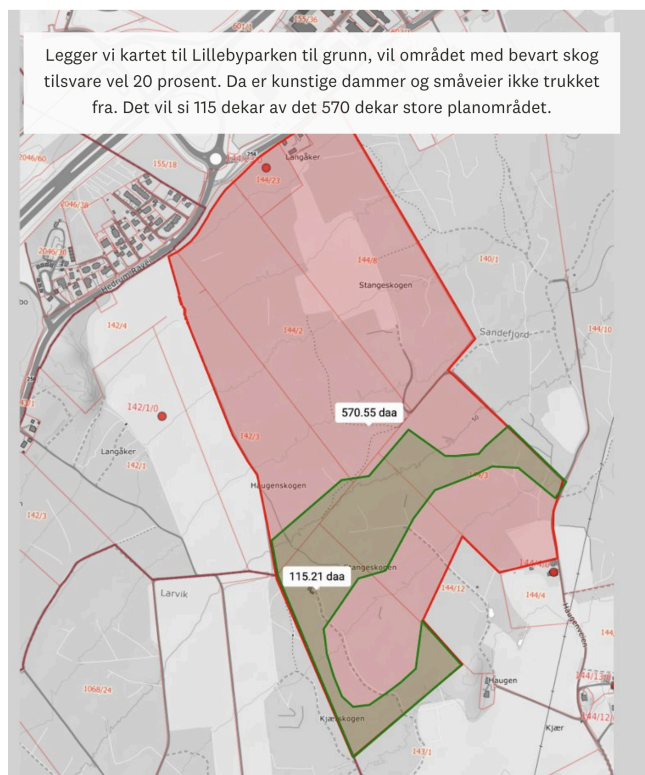
3.5.3. Fra konseptkart til faktiske tall

Gjennom den valgte metoden utførte vi en detaljert «gap-analyse» mellom utbyggers visuelle framstilling og de faktiske planene:

- **Totalområdet:** Planområdet ble målt til totalt **570,55 dekar (daa)**.

- **Gjenværende skog:** Ved å plote inn de planlagte installasjonene (badeland, fornøylespark, parkeringsplasser), avdekket vi at det kun stod igjen **115,21 daa** med bevart skog.
- **Konservativ tilnærming:** I konseptskissene er det tegnet inn stier, veier og kunstige dammer også i den «bevarte» skogen. Vi valgte bevisst å *ikke* trekke fra disse i våre beregninger for å unngå at utbygger kunne diskreditere saken ved å krangle om detaljer i en konseptskisse.
- **Verifisering:** Beregningsmåten og tallene ble oversendt utbygger før publisering. De har verken korrigert tallene eller presentert motberegninger.

Konklusjon: Vår metodikk beviste at området med bevart skog utgjør maksimalt 20 prosent, noe som betyr at minst 80 prosent av naturverdiene bygges ned. Dette funnet punkterte utbyggers narrativ om å «forbedre» naturen og ble det tyngste argumentet i den videre debatten.

I hovedsaken presenteres beregningsgrunnlaget der konseptskisse sammenholdes med kartdata fra NIBO. Se hovedsaken for full fremstilling.

3.6. Metode: Dokumentinnsyn og avsløringen av brutte løfter

Selv om innsyn i offentlige dokumenter er en grunnpilar i journalistikken, var det i dette prosjektet helt avgjørende for å fange opp diskrepansen mellom utbyggers offensive PR-strategi og den faktiske fremdriften i saksgangen.

3.6.1. Systematisk overvåking av postlister

Gjennom hele prosjektperioden har vi systematisk søkt opp og hentet ut det komplette sakskomplekset fra Sandefjord kommunes postlister. Dette ga oss tilgang til:

- **Planprogrammet.** Et svært offentlig dokument, som krevde minimalt med research å finne - men som har vist seg uvurderlig i arbeidet med prosjektet. Det er her mange påstander fremsettes og det er her konseptskissen presenteres - der asfalterte parkeringsplasser er tegnet inn med grønnfarge.
- **Interne notater og møtereferater:** Referater fra blant annet regionale plankonferanser der statlige myndigheter tidlig varslet stor sannsynlighet for innsigelser på grunn av nasjonale jordverninteresser.

3.6.2. Tidslinjen som pedagogisk og redaksjonelt grep

For å få oversikt over et prosjekt som har strukket seg over år og skiftet lokasjon flere ganger, systematiserte vi alle funn i en omfattende tidslinje. Vi innså raskt at dette materialet hadde stor offentlig interesse og publiserte det som en egen sak.

- **Høy leserinteresse:** Tidslinjen ble en av de mest leste sakene i prosjektet, noe som beviser at leserne har et stort behov for å se de lange linjene i komplekse arealsaker.
- **Fra byråkrati til fortelling:** Ved å bruke saksdokumentene til å tegne opp utviklingen fra de første Disneyland-visjonene i 2020 til dagens ultimatum i Stangeskogen, gjorde vi den byråkratiske prosessen forståelig for publikum.

3.6.3. Dokumentasjon av uinnfridde løfter

Gjennomgangen av dokumentene gjorde det mulig å ettergå utbyggers egne løfter og tidsplaner:

- **Utsatte folkemøter:** Utbygger lovet i sitt planprogram nabomøter og åpne informasjonsmøter i januar 2026, men dokumenter og intervjuer bekreftet at disse er varslet utsatt på ubestemt tid.
- **Fraværende folkefinansiering:** I januar 2024 annonserte utbygger at de ville lansere folkefinansiering i løpet av andre halvår 2024. Ved å koble dette opp mot ferske regnskapstall fra 2024, som viser et driftsresultat på minus 1,37 millioner

kroner og «ikke tilfredsstillende» likviditet, kunne vi dokumentere overfor leserne at disse planene foreløpig ikke er realisert.

Dette metodiske grepet – å stille tidligere visjonære løfter opp mot de faktiske dokumentene og de økonomiske realitetene – var avgjørende for å punktere narrativet om et prosjekt der «finansieringen er i rute».

3.7 Organisering av arbeidet: Systematikk som ryggrad

Undersøkende journalistikk i lokalaviser krever beinhard prioritering og en struktur som tåler avbrytelser fra den løpende nyhetshverdagen. For å sikre fremdrift i granskingen av Lillebyparken, rigget vi prosjektet etter nasjonale profesjonelle standarder.

3.7.1. Ressurser og finansiering

Gjennomføringen av prosjektet ble muliggjort gjennom ekstern prosjektstøtte:

- **Amedias gravefond:** Vi søkte og fikk innvilget **170.000 kroner** fra konsernets gravefond. Disse midlene ble i sin helhet brukt til å frikjøpe redaksjonelle ressurser gjennom innleie av vikar, samt innkjøp av nødvendig teknisk utstyr som drone.
- **Amedias Spydspiss-program:** Prosjektet ble tatt opp i Amedias «Spydspiss»-program for gravejournalistikk for 2025 og 2026. Dette ga oss tilgang til spisskompetanse og veiledning fra **Senter for undersøkende journalistikk (SUJO)** ved Universitetet i Bergen samt kollegastøtte fra andre redaksjoner.

3.7.2. Metodikk: SUJO-modellen

Vi har konsekvent fulgt SUJO-modellen for undersøkende journalistikk for å sikre kvalitetssikring i alle ledd. Sentralt i dette arbeidet stod formuleringen og testingen av våre hypoteser.

Vår hovedhypotese:

«Lillebyparken ble solgt inn som en miljøgevinst og en økonomisk redningsplanke for Sandefjord, men i realiteten er prosjektet et økonomisk usikkert 'luftslott' som vil medføre et uopprettelig tap av over 80 prosent av sårbar natur og matjord i et verneverdig område.»

For å etterprøve denne, definerte vi tre underhypoteser i oppstartsmøtet:

1. Natur-hypotesen: Utbyggers narrativ om å «forbedre naturen» er villedende; det faktiske fotavtrykket vil radere ut uerstattelige habitater.
2. Økonomi-hypotesen: Selskapet bak milliarddrømmen mangler den finansielle tyngden som kreves, noe som skaper en uakseptabel risiko for kommunen.
3. Beslutnings-hypotesen: Det politiske beslutningsgrunnlaget i planprogrammet hviler på grønn-manipulerte illustrasjoner fremfor faktiske arealberegninger, der asfalterte flater er tegnet inn med grønt.

Metodisk oppfølging:

- Tre-møters-strukturen: Vi gjennomførte formelle oppstartsmøter for å kna disse hypotesene, midtveismøter for å justere kursen, og et omfattende sluttmøte med «linje-for-linje»-gjennomgang før publisering.
- Aktiv prioritering: I midtveismøtet tok vi et bevisst valg om å legge en hypotese om overvannsproblematikk på is. Selv om temaet er viktig, vurderte vi at det var for tidkrevende til å gjøre det tilstrekkelig interessant for leserne i denne fasen. Ved å eliminere dette sporet sikret vi fremdrift i hovedavsløringene.
- Redaksjonell forankring og habilitet: Siden ansvarlig redaktør var en aktiv del av prosjektet, koblet vi på nyhetsredaktør i alle metodemøter. Dette ga oss det nødvendige kritiske blikket fra en som stod utenfor prosjektet, noe som styrket den etiske og journalistiske kvalitetssikringen

3.7.3 Digital kontroll: Mappestrukturen

For å håndtere det omfattende datamaterialet fra 19 måneders feltarbeid og tusenvis av saksdokumenter, etablerte vi et strengt mappesystem i tråd med Amedias gravemanual. All dokumentasjon ble kategorisert i ti faste hovedmapper:

1. **Dette er saken:** Kort fakta og tidslinje.
2. **Møter, planer og rapporter:** Referater og publiseringsplan.
3. **Hypoteser og metoder:** Våre styrende dokumenter.
4. **Kilder og notater:** Kontaktlister og kildeligger.
5. **Dokumenter:** Tall, statistikk og innsynsoversikt.
6. **Intervjuer:** Transkripsjoner og notater.
7. **Artikler:** Utkast og arkiv.
8. **Lyd, bilder og video:** Råmateriale fra felt og drone.
9. **Logg:** Arbeidslogg over alle aktiviteter.
10. **Tips og andre ideer:** Videre spor i saken.

Denne systematikken har vært avgjørende for å beholde oversikten i et team på to personer, og sikret at all dokumentasjon var umiddelbart tilgjengelig ved faktakontroll og eventuelle klager.

4. Motstand: Juridiske antydninger og «planprosess»-skjoldet

Undersøkende journalistikk i en lokalavis møter ofte motstand som er mer subtil enn i de nasjonale maktkorridorene, men som er like fullt maktpåliggende å bryte ned. I arbeidet med Lillebyparken møtte vi en utbygger som benyttet både økonomiske sanksjonsmidler og administrative unnvikelser for å hindre kritisk søkelys på prosjektet.

4.1. Forsøket på visuell kontroll

Allerede tidlig i prosessen opplevde vi det vi tolket som et forsøk på å begrense vår redaksjonelle frihet. Da Sandefjords Blad ga plass til kritiske røster i form av leserbrev, ble vi møtt med krav om å fjerne utbyggers egne illustrasjoner.

- **Den «milde trusselen»:** Utbygger antydte rettslige skritt og varslet at de ville sende avisen en regning for bruk av illustrasjonene dersom vi ikke sluttet å benytte dem i kritiske kontekster.
- **Vår respons:** Ved å slutte å bruke utbyggers «glansbilder» og i stedet produsere egen visuell dokumentasjon (drone og 19 måneders feltarbeid), brøt vi ned denne formen for kontroll. Dette metodiske valget gjorde oss uavhengige av utbyggers PR-apparat.

4.2. «Planprosess» som skjold mot ansvar

Gjennom hele prosjektet har utbygger benyttet den pågående planprosessen som en universell unnskyldning for ikke å svare på konkrete og ubehagelige spørsmål.

- **Unnvikelse av fakta:** Hver gang vi presenterte funn om naturtap, klimagassutslipp eller trusler mot rødlistede arter, ble vi møtt med standardsvar om at «planprosessen nå først må gjennomføres i sin helhet» eller at man «avventer faglige utredninger».
- **E-post-journalistikk:** Utbygger nektet konsekvent å stille til muntlige intervjuer om de mest betente temaene, spesielt knyttet til de faktiske arealberegningene og selskapets svake likviditet. Dette gjorde det umulig å stille kritiske oppfølgingsspørsmål i sanntid.

4.3. Den tomme stolen

Som et ledd i motstanden valgte utbygger også å utebli fra arenaer der deres prosjekt ble kritisert på faglig grunnlag. Da Jordvern Vestfold inviterte til møte for å diskutere naturen i Stangeskogen basert på Nibios data, valgte ledelsen for Lillebyparken å ikke møte opp. Dette forsterket behovet for at Sandefjords Blad påtok seg rollen som uavhengig dokumentarist av faktum i saken.

Ved å dokumentere denne motstanden i metoderapporten, viser vi hvordan vi nektet å la oss styre av utbyggers premisser. Vi lot oss ikke skremme av fakturavarsler eller passivisere av byråkratiske henvisninger, men fant våre egne veier til de faktiske forholdene.

5. Vesentlighet og samfunnsrolle

Dette prosjektet handler om langt mer enn en lokal arealkonflikt; det berører kjernen i vår tids største utfordringer: forvaltningen av uerstattelig natur og matjord i en tid med både naturkrise og behov for økt selvforsyning.

5.1. Lokalavisas vaktbikkjerolle - og stemmen til de umælende

I en lavinntektskommune med sosiale utfordringer er det lett for politikere å la seg blende av løfter om 1.150 nye arbeidsplasser og milliarder i ringvirkninger. Som lokalavis fylte vi vår viktigste samfunnsrolle som vaktbikkje ved å utfordre dette narrativet. Vi valgte å stille de ubehagelige spørsmålene da alle andre «tok bølgen» for det som ble solgt inn som en «vinneroppskrift» for Sandefjord.

En sentral del av vårt samfunnsoppdrag er å beskytte grupper – og i dette tilfellet også naturverdier – som ikke har en egen stemme i planprosessene.

- **Naturen som part:** Gjennom våre 19 måneder i felten dokumenterte vi rødlistede arter som **gulspurv** og truede leveområder for **salamander**, verdier som utbygger hevdet ville få det «bedre», men som forskere fra NINA slo fast ville gå tapt.
- **Pollinatorenes betydning:** Vi ga en stemme til lokale berørte som ofte blir oversett i de store visjonene, som birøkteren Harald Heian som vil miste sin lidenskap og sine 40 år med birøkt dersom skogen blir asfaltert.

5.3. Klimamål og nasjonale interesser

Vi dokumenterte at planene ikke bare var et lokalt inngrep, men stod i direkte strid med nasjonale føringer for jordvern og karbonbinding. Ved å avdekke at utbyggingen kunne

utløse inntil **52.000 tonn CO2**, bidro vi til å belyse prosjektets faktiske kostnad for fellesskapet – en kostnad som aldri ble nevnt i utbyggers glansede presentasjoner.

Gjennom dette arbeidet har Sandefjords Blad sørget for at beslutningsgrunnlaget for byens politikere ikke lenger bare består av utbyggers KI-illustrasjoner, men av dokumenterte fakta om natur, miljø og økonomisk risiko.

6. Etske avveininger

Gjennom hele prosjektet har redaksjonen foretatt løpende etiske vurderinger, spesielt knyttet til identifisering, kildehåndtering og vår kritiske tilnærming til utbyggers visuelle kommunikasjon. De tyngste problemstillingene er gjennomgått i redaktørkollegiet og kvalitetssikret gjennom en grundig «line by line»-gjennomgang før publisering.

6.1. Kildehåndtering og anonymitet (VVP 3.1, 3.2)

I arbeidet med vårt metodiske beregningsgrunnlag fikk vi bistand fra en arkitekt for å utvikle selve målemetoden.

- **Bruk av anonym kilde:** Vedkommende ønsket å være anonym, noe vi vurderte som uproblematisk etter Vær Varsom-plakatens punkt 3.1 og 3.2. Siden arkitektens rolle var begrenset til teknisk metodeutvikling, og redaksjonen selv har utført og innestår for de endelige beregningene, ble kildevernet vektet tyngre enn behovet for identifisering.

6.2.1. Funksjonelle fordeler: Den kunstige innsjøen

Selv om vi problematiserte inngrepene i matjord og skog, valgte vi å lage en egen sak som belyste de faktiske nytteverdiene ved den planlagte innsjøen «Lille Norge».

- **Overvannshåndtering:** Vi dokumenterte at formålet med det gigantiske vannspeilet ikke bare er visuelt, men at det skal fungere som et nødvendig fordrøyningsbasseng for å løse dagens store utfordringer med overvann i områdene rundt Furustadbekken.
- **Fakta vs. Motstand:** Ved å bringe dette faktumet til torgs, ga vi leserne og politikerne et mer nyansert bilde av prosjektets tekniske bidrag til lokalsamfunnet.

6.3.2. Samfunnsøkonomisk betydning og arbeidsplasser

Vi har også lagt betydelig arbeid i å ettergå de positive ringvirkningene utbygger lover, som 150 faste arbeidsplasser og 1.000 sesongplasser.

- **Uavhengig bekreftelse:** Vi har gjennomført intervju med NAV-lederen i regionen for å få en profesjonell vurdering av hva slike lavterskel arbeidsplasser vil bety for en lavinntektskommune med ungdomskriminalitet og utenforskap. Arikkelserien om Lillebyparken AS har vært publisert i desember, romjulen 2025 og denne artikkelen blir publisert parallelt med at metoderapporten blir skrevet primo januar 26.
- **Redaksjonell integritet:** Ved å inkludere disse perspektivene viser vi at Sandefjords Blad tar de sosiale utfordringene i byen på alvor, samtidig som vi gransker om prisen for å løse dem – naturtap.

Denne balanserte tilnærmingen mener vi er viktig for at debatten i Sandefjord har holdt seg saklig og basert på dokumenterbare forhold fra begge sider av bordet.

7. Konsekvenser: Fra luftslott til kommunalt ultimatum

Vår journalistikk har endret premissene for debatten om Lillebyparken. Ved å systematisk plukke fra hverandre utbyggers PR-fortelling, har vi flyttet saken fra å være en «Disneyland-drøm» til å bli en sak preget av politisk risiko, miljøkrav og økonomisk realisme.

7.1. Kommunalt ultimatum: «Nok er nok»

Den mest direkte og målbare konsekvensen av vår gransking er Sandefjord kommunes helomvendning i saksbehandlingen.

- **Tvang frem handling:** Gjennom vår tidslinje og dokumentinnsyn avdekket vi at det aldri formelt var varslet oppstart av planarbeid, til tross for utbyggers offensive uttalelser.
- **Ultimatet:** Etter det massive presset og engasjementet våre saker skapte, sendte enhetsleder for plan og naturforvaltning i Sandefjord kommune, David Bakke Haugen, et formelt varsel til utbygger: Dersom oppstart ikke varsles innen **31. mars 2026**, vil kommunen avslutte hele planarbeidet.
- **Politisk press:** Enhetslederen uttalte direkte at kommunen nå utøver press for å få forgang, fordi «nok er nok».

7.2. Miljøfaglig mobilisering og verifisering

Vår journalistiske metode med 19 måneders feltarbeid tvang nasjonale miljøvernorganisasjoner på banen.

- **Befaring i felten:** Som en direkte følge av debatten vi reiste, gjennomførte Norges Miljøvernforbund en befaring i romjulen 2025.
- **Verifisering av våre funn:** Leder Ruben Oddekalv bekreftet våre funn om naturmangfoldet og slo fast at området har «naturkvalitet som ikke lar seg kombinere med fornøyelsespark». De fant, i likhet med oss, 500 år gamle eiketrær og et aktivt jordbruksareal.

7.3. Stort folkelig engasjement

Gjennom bevisst bruk av visuelle virkemidler og nye plattformer har vi klart å engasjere grupper som vanligvis ikke deltar i lokalpolitisk debatt.

- **Digital rekkevidde:** Våre videoer i høydeformat på TikTok og Instagram nådde over **20.000 visninger**, noe som er eksepsjonelt for en sak om arealplanlegging i en lokalavis.
- **Demokratisk debatt:** Saken har provosert frem en enorm flom av leserbrev og over hundre kommentarer i våre digitale flater. Vi har flyttet diskusjonen fra lukkede gründermøter til det offentlige torg, hvor argumenter om arbeidsplasser nå må veies mot dokumenterte fakta om naturtyper og klimagassutslipp.
- **Skifting av det politiske landskapet.** Tidligere tilhengere at prosjektet - Høyre - vil plutselig lenger ikke uttale seg om prosjektet. Det ble en svakhet ved reaksjonssaken vi publiserte 25.12.2025, men vi ser det som et tegn på at den politiske stemningen har endret seg, og en konsekvens av at prosjektet er blitt mer kontroversielt.

Vedlegg 1 Oversikt over publiserte saker

Publiseringer (alle saker er åpnet i forbindelse med skriving av metoderapport for å sikre at juryen har tilgang):

Teaser-sak (publisert 5.12.2025): Ønsker å anlegge gigantisk norgeskart-innsjø i Sandefjord: Blir like stor som Bugårdsdammen

<https://www.sb.no/Billettsalg/5-73-2080435.html>

Video: <https://www.sb.no/her-skal-de-lage-norgeskartet-som-innsjo/v/5-73-2081746>

Hovedsak publisert 6.12.2025 (åpen): Lillebyparken lover bedre skog og mer biologisk mangfold. Men de skal samtidig fjerne 80 prosent av skog og dyrkbar mark for å bygge fornøylespark

<https://www.sb.no/festens-pris-570-mal-i-stangeskogen-i-sandefjord/f/5-73-2051417>

Video:

<https://www.sb.no/her-onsker-lillebyparken-as-a-anlegge-en-fornoyelsespark/v/5-73-2081801>

Bildeserie: Bli med inn i Stangeskogen der Lillebyparken vil bygge

<https://www.sb.no/bildeserie-bli-med-inn-i-stangeskogen-der-lillebyparken-vil-bygge/g/5-73-2075214>

Tidslinje publisert 6.12.25: Lillebyparken: Hva har egentlig skjedd? Se tidslinjen!

<https://www.sb.no/lillebyparken-hva-har-egentlig-skjedd-se-tidslinjen/s/5-73-2080625>

Sak om birøker publisert 8.12.2025: Birøker i Sandefjord: - Det blir slutt om parken kommer (med video)

<https://www.sb.no/birokter-i-sandefjord-det-blir-slutt-om-parken-kommer/s/5-73-2074354>

Sak om engasjementet de første sakene lagde. Publisert 10.12.2025: Harry-konsept eller turistmagnet? <https://www.sb.no/harry-konsept-eller-turistmagnet/s/5-73-2083029>

Reaksjonssak fra Miljøvernforbundet, publisert 10.12.2025: Miljøvernforbundet raser: – Nå må folk engasjere seg

<https://www.sb.no/miljoevernforbundet-raser-na-ma-folk-engasjere-seg/s/5-73-2083407>

Reaksjonssak fra Jordvernforeningen, publisert 15.12 2025: – Vi må finne arealer som ikke tar av spiskammeret vårt

<https://www.sb.no/vi-ma-finne-arealer-som-ikke-tar-av-spiskammeret-vart/s/5-73-2084678>

Kommunen setter ned foten, publisert 16.12.25: Kommunen varsler at de vil avslutte planarbeidet for Lillebyparken

<https://www.sb.no/kommunen-varsler-at-de-vil-avslutte-planarbeidet-for-lillebyparken/s/5-73-2086482>

Kartlegging av politikernes meninger, publisert 25.12.2025: Delte politiske meninger om etablering av fornøyelsespark

<https://www.sb.no/delte-politiske-meninger-om-etablering-av-fornoyelsespark/s/5-73-2086254>

Sak om hvem som er bakmennene, publisert 26.12.2025: Kan skifte ut styret i Lillebyparken

<https://www.sb.no/kan-skifte-ut-styret-i-lillebyparken/s/5-73-2077144>

Hva skjer om de stopper halvveis? Publisert 29.12.2025 Lillebyparken: Vil ikke bli utført arbeid før alle tillatelser og avtaler er på plass

<https://www.sb.no/lillebyparken-vil-ikke-bli-utfort-arbeid-for-alle-tillatelser-og-avtaler-er-pa-plass/s/5-73-2070970>

Befaring med Naturvernforbundet, publisert 6.1.2026: Etter befaring i Stangeskogen: – Lar seg ikke kombinere med fornøyelsespark

<https://www.sb.no/etter-befaring-i-stangeskogen-lar-seg-ikke-kombinere-med-fornoyelse-spark/s/5-73-2091423>